

سهم مهارت‌های حرفه ای معلمان دوره

ابتدایی در اجرای ارزشیابی توصیفی

مرتضی سمیعی زفرقندی ، مریم شمس الهی

(1) دانشیار پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش ، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

(2) کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی

چکیده

مهارت های حرفه ای معلمان در سه بعد قبل ، حین و بعد از تدریس بررسی شد. جامعه آماری ، معلمان و نمونه آماری ۵۲ نفر به روش تصادفی انتخاب شد. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی و برای تحلیل از رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد ، مهارت های معلمی با اجرای ارزشیابی توصیفی رابطه مثبت و معنادار دارد و سهم آنها در بعد پیش از تدریس ۳۷.۷ درصد ، حین تدریس ۳۶.۶ درصد و بعد از تدریس ۲۶.۷ درصد است.

کلید واژه ها : مهارت حرفه ای معلمان ، ارزشیابی توصیفی، دوره ابتدایی

کد مقاله:

مقدمه

به یادگیری داشت که این نوع سنجش ها در آن طراحی شده بودند . رویکردهای سنجشی ناشی از این سنت کمی، به چالش کشیده شد و رویکردهای جایگزین ظهور کردند [۴] پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دغدغه معلمان

ارزشیابی به عنوان یکی از عناصر اصلی فرآیند یاددهی - یادگیری همواره مورد توجه بوده است ، در دهه آخر قرن ۲۰ عدم رضایت از سنجش کمی ، فزونی گرفت و اغلب این مخالفت ها ریشه در دیدگاه مربوط

و مدیران بوده است و طی سالیان دراز ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان با استفاده از رویکرد کمی (مقیاس فاصله ای صفر تا بیست) انجام شده است، اما این رویکرد با انتقادات زیادی به ویژه در سالهای اخیر روبرو بوده است. صاحب نظران این الگو را مورد انتقاد قرار دادند. ارزشیابی سنتی به حافظه محوری کمک می کند و نحوه ارزشیابی آموزش ها را به سمت انباشت حافظه در مورد مطالب و محتوای کتاب سوق می دهد. جریان تدریس نیز به پیروی و تحت تاثیر این نحوه ارزشیابی همین هدف را دنبال می کند [۲] ارزشیابی یکی از ابعاد مهم آموزش و یادگیری باید دربرگیرنده فعالیت های گسترده کیفی با خلاقیت و خودپنداره دانش آموزان و دانشجویان و هدایت جریان یادگیری و عملکرد آنان انجام گردد. بر همین اساس هرچه اطلاعات گردآوری شده جامع تر و کامل تر باشد ارزشیابی از راه های متعدد و به شیوه های صحیح صورت پذیرد. نتایج آن در جریان آموزش بیشتر قابل استفاده است. برای این کار می توان به آزمون کتبی، مصاحبه، مشاهده عملکرد دانش آموزان، پروژه تحقیقی و امتحان شفاهی در موقعیتهای مختلف اشاره کرد [۶]

در پژوهشی نشان دادند که ارزشیابی توصیفی در دوره ابتدایی، خالی بودن کلاس از استرس ها و اضطراب های مختلف در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را باعث می شود. تحولات ایجاد شده در رویکرد ارزشیابی از کمی به کیفی تحت تاثیر تحولات در نظریات روانشناسی و برخی دیدگاههای فلسفی است. در این رویکرد بر نقش فعال دانش آموز در ساخت ذهنی خود تاکید دارد. در این دیدگاه مراد از یادگیری کسب دانش از بیرون نیست بلکه ساختن و بازسازی مستمر دستگاه شناختی و عاطفی و در نتیجه

[برخی صاحب نظران ارزشیابی اعتقاد دارند نمره و رتبه در حین فرایند یادگیری فعالیت یادگیری دانش آموز را متوقف می سازد و دانش آموز با گرفتن نمره یا رتبه فکر می کند یادگیری پایان یافته لذا ارتباط یک سویه شده و انگیزش برای یادگیری مداوم کاهش می یابد، اما اگر دانش آموز در حین یادگیری به جای نمره بازخورد توصیفی مناسبی دریافت کند فعالیت یادگیری خود را ادامه خواهد داد [۱] به نقل از حسنی و احمدی (۲۰۱۰) بیان می کند که در شیوه های ارزشیابی سنتی جو کلاس بیشتر معلم محور است. در این گونه کلاس ها معلم ابتدا هدف ها و محتوای آموزشی را در اختیار دانش آموزان قرار می دهد و سپس با شیوه مدادی - کاغذی به اندازه گیری مبادرت می ورزد. در حالی که در ارزش یابی جدید (کیفی)، معلم و دانش آموز با کمک یکدیگر، به طراحی و تدوین برنامه آموزشی می پردازند. نیتکو [۴] اظهار داشته است که آزمون ها و ترویج ارزشیابی توصیفی در کلاس درس باعث ترغیب و تشویق دانش آموزان به انجام تفکر باز و انجام کارهای خلاقانه در آن ها می گردد (Matthew و Clarkson، Theo، ۲۰۱۰)

عمل است که در جریان یادگیری اهمیت بسیار دارد. مروری بر ادبیات ارزشیابی توصیفی تعریف های ذیل را از این نوع ارزشیابی به شرح ذیل به دست داده است. ارزشیابی آموزشی روشی مستمر و پویا برای شناسایی خطاها و کمبودهای فرایند یاددهی، یادگیری است. کدیور، [۱۰]. ارزشیابی توصیفی یک نسخه جدیدی از ارزشیابی مستمر است که تلاش می کند برخلاف الگوهای رایج ارزشیابی به جای کمی نگرانی از طریق توجه به معیارهای برنامه درسی و آموزشی به عمق و

کیفیت یادگیری دانش آموزان توجه کرده و توصیفی از وضعیت آنها ارائه کند. حسنی، [۳] ^۱قاضی این عقیده را مطرح می سازد که ارزشیابی را نباید به عنوان تجربه ای که در یک مرحله زمانی رخ می دهد تلقی کرده بلکه آن را باید به عنوان کوشش مستمر برای کمک به یادگیری تصور نمود. ون اورا ^۲ (2006) اثربخشی بازخورد ارزشیابی تکوینی در عملکرد و انگیزش دانش آموزان در کلاس علوم دوره راهنمایی را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان داد که بازخورد ارزشیابی تکوینی باعث افزایش معنی داری در کارآمدی شخصی دانش آموزان دوره راهنمایی شده است. [۷]. اگر یکی از عناصر ارزشمند محیط یادگیری را «معلم» بدانیم بازخوردهایی را که معلم به دانش آموز میدهد در رشد و بهبود یادگیری دانش آموزان جایگاه باارزشی دارد. این بازخوردها جریان ساختن و باز سازی دانش یاد گیرنده را تقویت میکند. حسنی، [۴] و معلم با مهارتهای حرفه ای دانش آموزان را به هدف می رساند. سرکارآرانی و مقدم [۵] بیان می کنند که باور ها و انگیزه های معلمان در فرایند یاددهی - یادگیری تاثیر شگرفی دارد و فعالیتهای آموزشی را در کلاس درس تا حدود زیادی تحت تاثیر قرار می دهد و معتقدند تخصص، توانایی، انگیزه و شایستگی های معلم مهم ترین عناصر بهسازی مداوم آموزش است. دانش گسترده معلم از محتوای آموزشی و برنامه درسی به علاوه دانش تدریس و دانش درباره فراگیران و ویژگیهای آنها و دانش درباره فن اوری اطلاعات اهمیت بسیار در موفقیت دانش آموزان دارد. (لوینسکی، ^۳ ۲۰۰۷) بررسی نقش صلاحیت های حرفه ای معلمان را در پیشرفت تحصیلی

دانش آموزان به منظور فراهم کردن فرصتهای بهتر آموزشی اهمیت بسیار دارد. آقازاده، [۱] با بررسی اجمالی پژوهش ها می توان دریافت که در مورد تعاریف و رویکردهای جدید ارزشیابی فعالیت هایی انجام شده است ولی در مورد برنامه های عملیاتی معلمان به عنوان دست اندرکاران ارزشیابی و مهارت های حرفه ای که به ارزشیابی توصیفی مربوط باشد خلاء جدی و کمبود اصلی است. دقت در دیدگاه های مختلف نشان می دهد که عوامل مختلفی در تدریس موثرند. لازم است برای فهم درست این متغیرها و عوامل نسبت به دسته بندی و طبقه بندی آنها اقدام نمود. عمل تدریس می تواند به عنوان فرایند تعامل دانش آموز و معلم در نظر گرفته شود. این تعامل در درون یک زمینه یا محیط اتفاق می افتد که می تواند موفقیت تعامل را تحت تاثیر قرار دهد هانتلی ^۴ [۳] معتقد است یکی از حوزه های شایستگی معلمان را تعهد حرفه ای می داند. توسعه و تعهد حرفه ای یکی از مؤلفه های اصلی به دست آمده در مورد صلاحیت حرفه ای معلمان است. کریمی، [۱۱] با توجه به نارسایی های فراوان ارزشیابی کمی وزارت آموزش و پرورش از سال ۱۳۸۳ شیوه نامه ارزشیابی کیفی و پیشرفت تحصیلی در نظام آموزشی ایران پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش به مدارس کشور ابلاغ نموده است. پس از آن اجرای ارزشیابی توصیفی (کیفی) در پایه های دوره تحصیلی ابتدایی به تدریج اجرا شده است. لکن به نظر می رسد به دلیل عدم اجرای صحیح برنامه ارزشیابی توصیفی و عدم تسلط معلمان به مهارت های حرفه ای لازم نتایج درستی حاصل نشده است در مورد اثربخشی

3 -Lewinsky

4 -Huntly

¹ - Ghazi

2 - Van Evra

اجرای ارزشیابی توصیفی وبا توجه به برخی مشاهدات و گزارش ها؛ اجرای این نوع ارزشیابی دارای نارسایی ها و مشکلات زیادی است.

صاحب نظران و پژوهشگران متعددی به بررسی این شایستگی ها پرداخته اند که از جمله می توان به دنیلسون

^۱ [۸و۹]، استرانگ اشاره نمود. (عبداللهی، [۹] اما تعیین سهم مهارت های حرفه ای معلمی با اجرای ارزشیابی توصیفی موضوعی است که این پژوهش به آن پرداخته است

روش پژوهش : روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است. بدین معنا که سهم مهارت های معلمی با اجرای ارزشیابی توصیفی از طریق بررسی رابطه تعیین میشود.

جامعه آماری: جامعه آماری پژوهش شامل 60 نفر معلم پایه دوم دوره ابتدایی مدارس منطقه یک شهر تهران در سال تحصیلی 96- 1395 می باشد.

نمونه آماری و روش نمونه گیری : تعداد معلمان پایه دوم مدارس دخترانه منطقه یک 60 نفر بوده است که همه آنها برای اجرای تحقیق در نظر گرفته شدند ولی با توجه به دلیل مخدوش بودن تعداد 8 فرم چک لیست، تحلیل برای 52 نمونه فراهم شد.

ابزارهای پژوهش : در این مطالعه و پژوهش از

چار چوب شایستگی های حرفه ای معلمان موثر استرانگ (2007) واز چارچوب مولفه های ارزشیابی توصیفی مصوب وزارت آموزش و پرورش برای تهیه ابزار تحقیق استفاده شد. دلیل انتخاب این دو چارچوب جامع بودن، دادن الگوی مناسب برای طراحی ابزار مناسب بوده است. چک لیست مشاهده مهارت های معلمان شامل ابعاد 3 گانه : قبل , حین وبعد از تدریس و با 5 مولفه برنامه ریزی و آمادگی ، مدیریت و سازماندهی کلاس درس ، پیش نیازهای معلم ، آموزش و تدریس ، نظارت بر پیشرفت دانش آموزان و یادگیری بود و ارزشیابی توصیفی شامل 8 مولفه : ارائه انواع تکالیف ، اجرای آزمون ، اجرای

خودسنجی ، اجرای همسال سنجی ، پرسشهای پی گیر ، اجرای والد سنجی ، ثبت مشاهدات ، پوشه کار ، بازخورد بود. براساس آنچه گفته شد عملکرد هر معلم می تواند از هر مولفه نمره ای بین یک تا 5 امتیاز کسب نماید ، که باجمع نمرات کسب شده در هر بخش و فعالیت ، نمره نهایی او مشخص شده و مبنای تجزیه و تحلیل قرار خواهد گرفت.

¹ -Denilson

تعیین پایایی و روایی: پایایی چک لیست مشاهده مهارت‌ها 0.85 و چک لیست اجرای ارزشیابی برابر 0.89 با روش آلفای کرونباخ محاسبه شد. برای بررسی روایی محتوایی، چک لیست‌ها همراه با اهداف و سوالهای پژوهش به تعدادی از متخصصین که در زمینه موضوع پژوهش از تجارب و تخصص کافی برخوردار بودند ارائه گردید و نظرات آنها دریافت شد و مطابق آن چک لیست‌ها بازنگری و اصلاح شد. روش تحلیل داده ها: برای تحلیل داده ها از آمار توصیفی فراوانی، درصد، میانگین، میانه، انحراف معیار استفاده شد و جهت تعیین رابطه و سهم مولفه های مهارتهای حرفه ای معلمان در اجرای ارزشیابی توصیفی از آزمون همبستگی و رگرسیون چند متغیر گام به گام استفاده شد.

یافته های پژوهش

همانطور که در جدول شماره ۱ مشاهده می گردد از میان سه بعد مهارت های معلمی، مهارت حین تدریس دارای میانگین بالاتر است. در بعد قبل از تدریس حداقل امتیاز مکتسبه معلمان ۱۶ و حداکثر ۵۲ و در بعد حین تدریس حداقل ۳۲ و حداکثر ۸۰ و در بعد دیگر، بعد از تدریس حداقل ۱۸ و حداکثر ۴۵ است. همچنین در اجرای ارزشیابی توصیفی حداقل امتیاز ۳۳ و حداکثر ۱۳۶ بوده

جدول شماره 1- جدول شاخص های تحلیل توصیفی مهارت های معلمی با ارزشیابی توصیفی				
شاخص	مهارت های قبل از تدریس	مهارت های حین تدریس	مهارت های بعد از تدریس	ارزشیابی توصیفی
میانگین	31.81	62.29	31.65	79.77
میانه	32.00	62.00	31.00	78.5
انحراف استاندارد	8.552	11.874	6.984	29
حداقل	16	32	18	33
حداکثر	52	80	45	136

سوال اول : سهم هر یک از مهارت های معلمان در پیش بینی اجرای ارزشیابی توصیفی چقدر است

ردیف	مؤلفه ها
1	ورود همراه با نشاط به کلاس و احوال پرسى از دانش آموزان
2	بررسى تکالیف و دادن بازخورد و راهنمایی لازم
3	داشتن طرح درس و برنامه منظم برای تدریس
4	مرور مطالب پیش تیار برای شروع درس جدید
5	بیان ساده و قابل فهم مطالب درسی
6	پرسش از دانش آموزان به منظور اطمینان از اثر بخش بودن تدریس
7	استفاده از سئوالات انشایی، عینی و شفاهی برای ارزشیابی تکوینی و
8	خلاصه کردن مطالب با کمک دانش آموزان،
9	ارائه بازخورد متناسب با عملکرد دانش آموزان
10	تقویت انگیزه درونی برای یادگیری را تقویت کند
11	برجسته کردن نکات مهم درس
12	واکنش نسبت به کسانی که در انجام تکالیف سهل انگاری کرده بودند
13	استفاده از آزمونک یا پرسشهای پی گیر
14	راهنمایی دانش آموزان و رفع اشتباهات آنان

جدول شماره 2- آزمون دوربین واتسون سهم مهارت های معلمان با متغیر ارزشیابی توصیفی					
شاخص	ضریب همبستگی	ضریب تعیین چند گانه R	ضریب چند گانه تعدیل شده	خطای معیار تخمین	مقدار آماره دوربین واتسون
1	.973 ^a	.946	.945	11.657	
2	.987 ^b	.973	.972	8.264	
3	.990 ^c	.979	.978	7.389	1.32

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می شود ضریب دوربین واتسون ۰.۱۳۲ است که ادامه تحلیل را با استفاده از رگرسیون اجازه می دهد. مقدار R هر یک از ابعاد به ترتیب عبارتست از ۰.۹۷۳ ،

۰.۹۸۷ ، ۰.۹۹۹ که نشان دهنده همبستگی مثبت بین این متغیرها و متغیر اجرای ارزشیابی توصیفی می باشد.

جدول شماره 3- نتیجه آزمون t ارتباط مولفه های مهارت های معلمان با متغیر ارزشیابی توصیفی					
شاخص	ضریب		T نسبت	سطح معناداری	
	B	خطای معیار	Beta		
عدد ثابت	-46.777	6.666	-7.018	.000	
مهارت های قبل از تدریس	2.192	.421	5.202	.000	
مهارت های حین تدریس	1.532	.283	5.404	.000	
مهارت های بعد از تدریس	1.900	.521	3.646	.001	

همان طور که در جدول 3 مشاهده می شود در تحلیل رگرسیون گام به گام نهایی 3 متغیر مهارت های قبل از تدریس با ضریب استاندارد بتا ۰.۳۷۷ ، مهارت های حین تدریس با ضریب استاندارد بتا ۰.۳۶۶ و مهارت های بعد از تدریس با ضریب استاندارد بتا ۰.۲۶۷ توان پیش بینی معناداری برای ارزشیابی توصیفی را دارد این ضرایب استاندارد بتا بدین معنی است که به ازای یک واحد تغییر در هر یک از متغیرهای 3 گانه پیش گفته به ترتیب ۰.۳۷۷ ، ۰.۳۶۶ ، ۰.۲۶۷ واحد در اجرای ارزشیابی توصیفی به وقوع می پیوندد

بنابر این می توان معادله رگرسیون برای ارزشیابی توصیفی را به شرح زیر نوشت :

$$(y) = -46.777 + 2.192(\text{مهارت های قبل از تدریس}) + 1.532(\text{مهارت های حین تدریس}) + 1.900(\text{مهارت های بعد از تدریس})$$

سوال دوم : سهم مهارت های قبل از تدریس در پیش بینی اجرای ارزشیابی توصیفی چقدر است؟

در این پژوهش بعد برنامه ریزی و آمادگی قبل از تدریس به عنوان متغیر پیش بین با ۱۱ مولفه مورد بررسی قرار گرفته که ۴ مولفه ورود همراه با علاقه و نشاط به کلاس واحوالپرسی از شاگردان ، بررسی

تکالیف دانش آموزان و دادن بازخورد و راهنمایی لازم تکالیف ، طی مراحل مختلف تدریس بر اساس یک نظم مشخص و مرور مطالب لازم پیش نیاز برای شروع درس به کمک دانش آموزان معنا دار بود.

جدول شماره 4- آزمون دوربین واتسون سهم مهارت قبل از تدریس معلمان با متغیر ارزشیابی توصیفی					
شاخص	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب چند گانه	خطای معیار	مقدار آماره دوربین واتسون
1	.958 ^a	.918	.916	14.415	
2	.983 ^b	.966	.965	9.322	
3	.990 ^c	.981	.980	7.107	
4	.992 ^d	.984	.983	6.469	1.728

مشاهده می شود ضریب دوربین واتسون 1.728 است که ادامه تحلیل را با استفاده از رگرسیون اجازه می دهد. مقدار R هر یک از ابعاد به ترتیب عبارتست از ۰.۹۵۸ ، ۰.۹۸۳ ، ۰.۹۹۰ و ۰.۹۹۲ که نشان دهنده همبستگی بین این متغیرها و متغیر اجرای ارزشیابی توصیفی می باشد همچنین R2 نشان می دهد سهم هر یک از متغیرهای مذکور به ترتیب ۹۱.۸ درصد و ۹۶.۶ درصد و ۹۸.۱ درصد و ۹۸.۴ درصد برای پیش بینی از تغییرات متغیر ارزشیابی توصیفی می باشد.

جدول شماره 5 - نتیجه آزمون t ارتباط مولفه های مهارتهای قبل از تدریس با متغیر مستقل ارزشیابی توصیفی					
مولفه های مهارتهای پیش از تدریس	ضریب		ضریب استاندارد	نسبت T	سطح معناداری
	B	خطای معیار			
عدد ثابت	27.974	5.115		5.469	.000
ورود همراه با علاقه و نشاط به کلاس و احوالپرسی از شاگردان	19.903	1.798	.458	11.069	.000
بررسی تکالیف دانش آموزان و دادن بازخورد و راهنمایی لازم تکالیف	11.419	2.149	.240	5.315	.000
طی مراحل مختلف تدریس بر اساس یک نظم مشخص	13.054	2.666	.194	4.896	.000
مرور مطالب لازم پیش نیاز برای شروع درس به کمک دانش آموزان	8.015	2.423	.156	3.308	.002

همان طور که در جدول ۵ مشاهده می شود در تحلیل رگرسیون گام به گام نهایی ۴ متغیر ورود همراه با علاقه و نشاط به کلاس و احوالپرسی از شاگردان با ضریب استاندارد بتا ۰.۴۵۸ ، بررسی تکالیف دانش آموزان و دادن بازخورد و راهنمایی لازم تکالیف با ضریب استاندارد بتا ۰.۲۴۰ و طی مراحل مختلف تدریس بر اساس یک نظم مشخص با ضریب استاندارد بتا ۰.۱۹۴ و مرور مطالب لازم پیش نیاز برای شروع درس به کمک دانش آموزان ۰.۱۵۶ و ۰.۴۵۸ ، ۰.۲۴۰ ، ۰.۱۹۴ و ۰.۱۵۶ واحد در اجرای ارزشیابی توصیفی به وقوع می پیوندد.

بتا 0.194 و مرور مطالب لازم پیش نیاز برای شروع درس به کمک دانش آموزان 0.156 توان پیش بینی معناداری برای ارزشیابی توصیفی را دارد این ضرایب استاندارد بتا بدین معنی است که به ازای یک واحد تغییر در هر یک از متغیرهای ۴ گانه پیش گفته به ترتیب ۰.۴۵۸ ، ۰.۲۴۰ ، ۰.۱۹۴ و ۰.۱۵۶ واحد در اجرای ارزشیابی توصیفی به وقوع می پیوندد.

بنابر این می توان معادله رگرسیون برای ارزشیابی توصیفی را به شرح زیر نوشت

$$y = 1.900 + (مهارت های حین تدریس) 1.532 + (مهارت های قبل از تدریس) 2.192 - 46.777$$

(از تدریس)

سوال سوم : سهم مهارتهای حین تدریس در ارزشیابی توصیفی چقدر است؟

- در بعد پیش نیازهای معلم و بعد آموزش و تدریس به عنوان متغیر پیش بین با ۱۹ مولفه مورد بررسی قرار گرفته که ۷ مولفه از مولفه های آن دارای معنا داری بوده و به شرح جداول ذیل مورد تحلیل قرار گرفته است:
- 1- بیان ساده وقابل فهم مطالب درسی
- 2- پرسش ا ز دانش آموزان به منظور اطمینان از اثر بخش بودن تدریس
- 3- استفاده از سئوالات انشایی ،عینی و شفاهی برای ارزشیابی تکوینی ،
- 4- خلاصه کردن مطالب با کمک دانش آموزان ،
- 5- ارائه بازخورد متناسب با عملکرد دانش آموزان
- 6- تقویت انگیزه درونی برای یادگیری را تقویت کند
- 7- برجسته کردن نکات مهم درس

جدول شماره 6 – آزمون دوربین واتسون سهم مهارت حین تدریس معلمان با متغیر ارزشیابی توصیفی					
شاخص	ضریب همبستگی چند گانه R	ضریب تعیین چند گانه R	ضریب چند گانه تعدیل شده	خطای معیار تخمین	مقدار آماره دوربین واتسون
1	.971 ^a	.943	.942	11.965	
2	.979 ^b	.959	.958	10.225	
3	.985 ^c	.970	.969	8.813	
4	.991 ^d	.982	.980	7.044	
5	.990 ^e	.980	.979	7.162	
6	.992 ^f	.984	.983	6.454	
7	.993 ^g	.986	.985	6.120	1.333

همانطور که در جدول شماره ۶ مشاهده می شود ضریب دوربین واتسون ۱.۳۳۳ است که ادامه تحلیل را با استفاده از رگرسیون اجازه می دهد. مقدار R هر یک از ابعاد به ترتیب عبارتست از ۰.۹۷۹ ، ۰.۹۷۱ ، ۰.۹۸۵ ، ۰.۹۹۱ ، ۰.۹۹۰ ، ۰.۹۹۲ و ۰.۹۹۳ که نشان دهنده همبستگی بین این متغیرها و متغیر اجرای ارزشیابی توصیفی می باشد همچنین R^۲ نشان می دهد سهم هر یک از متغیرهای مذکور به ترتیب ۹۴.۳ درصد و ۹۵.۹ درصد و ۹۷ درصد و ۹۸.۲ درصد و ۹۸ درصد و ۹۸.۴ درصد و ۹۸.۶ درصد برای پیش بینی از تغییرات متغیر ارزشیابی توصیفی میباشد

جدول شماره 7- نتیجه آزمون t ارتباط مولفه های مهارتهای حین تدریس با متغیر مستقل ارزشیابی توصیفی					
شاخص	ضریب		نسبت T	سطح معناداری B	
	B	خطای معیار			
عدد ثابت	-30.499	11.980	-2.546	.014	
بیان ساده و قابل فهم مطالب درسی	9.325	3.222	2.895	.006	
استفاده از سئوالات انشایی ،عینی و شفاهی	13.096	2.741	4.778	.000	
برای ارزشیابی تکوینی	15.272	2.265	6.743	.000	
خلاصه کردن مطالب با کمک دانش آموزان	10.294	2.461	4.183	.000	
ارائه بازخورد متناسب با عملکرد دانش آموزان	9.916	3.956	2.507	.016	
تقویت انگیزه درونی برای یادگیری را تقویت کند					

تقویت انگیزه درونی برای یادگیری را تقویت کند
0.116 توان پیش بینی معناداری برای ارزشیابی
توصیفی را دارد این ضرایب استاندارد بتا بدین معنی
است که به ازای یک واحد تغییر در هر یک از
متغیرهای 7 گانه پیش گفته به ترتیب ۰.۲۰۶، ۰.۲۳۴،
، 0.301، ۰.۲۱۰، 0.116 واحد در اجرای ارزشیابی
توصیفی به وقوع می پیوندد.

همان طور که در جدول شماره 7 مشاهده می شود
در تحلیل رگرسیون گام به گام نهایی 7 متغیر بیان ساده
و قابل فهم مطالب درسی با ضریب استاندارد بتا ۰.۲۰۶
، استفاده از سئوالات انشایی، عینی و شفاهی برای
ارزشیابی تکوینی با ضریب استاندارد بتا ۰.۲۳۴
و خلاصه کردن مطالب با کمک دانش آموزان با ضریب
استاندارد بتا 0.301 ارائه بازخورد متناسب با
عملکرد دانش آموزان با ضریب استاندارد بتا ۰.۲۱۰

بنابر این می توان معادله رگرسیون برای ارزشیابی توصیفی را به شرح زیر نوشت:

استفاده از سئوالات انشایی، عینی و شفاهی (13.096 + (بیان ساده و قابل فهم مطالب درسی) -30.499 + 9.325 (y)
ارائه بازخورد متناسب با (10.294 + (خلاصه کردن مطالب با کمک دانش آموزان (15.272 + (برای ارزشیابی تکوینی
(تقویت انگیزه درونی برای یادگیری را تقویت کند) 9.916 + (عملکرد دانش آموزان

سوال چهارم : سهم مهارتهای بعد از تدریس درپیش بینی اجرای ارزشیابی توصیفی چقدر است؟

- 1- واکنش نسبت به کسانی که در انجام تکالیف سهل انگاری کرده بودند
- 2- استفاده از آزمونک یا پرسشهای پی گیر
- 3- راهنمایی دانش آموزان و رفع اشتباهات آنان

در بعد پیش نیازهای معلم و بعد آموزش و
تدریس به عنوان متغیر پیش بین با ۹ مولفه مورد
بررسی قرار گرفته که ۳ مولفه از مولفه های آن دارای
معنا داری بوده و به شرح جداول ذیل مورد تحلیل
قرار گرفته است:

جدول شماره 8- آزمون دوربین واتسون سهم مهارت بعد از تدریس معلمان با متغیر ارزشیابی توصیفی					
شاخص	ضریب همبستگی چند گانه R	ضریب تعیین چند گانه R	ضریب چند گانه تعدیل شده	خطای معیار تخمین	مقدار آماره دوربین واتسون
1	.969 ^a	.938	.937	12.463	
2	.977 ^b	.955	.953	10.744	
3	.982 ^c	.964	.962	9.739	1.093

متغیرها و متغیر اجرای ارزشیابی توصیفی می باشد همچنین R^2 نشان می دهد سهم هر یک از متغیرهای مذکور به ترتیب ۹۳.۸ درصد و ۹۵.۵ درصد و ۹۶.۴ درصد برای پیش بینی از تغییرات متغیر ارزشیابی توصیفی می باشد.

همانطور که در جدول شماره ۸ مشاهده می شود ضریب دوربین واتسون ۱.۰۹۳ است که ادامه تحلیل را با استفاده از رگرسیون اجازه می دهد. مقدار R هر یک از ابعاد به ترتیب عبارتست از ۰.۹۶۹ ، ۰.۹۷۷ و ۰.۹۸۲ که نشان دهنده همبستگی بین این

جدول شماره 9 - نتیجه آزمون t ارتباط مولفه های مهارتهای بعد از تدریس با متغیر مستقل ارزشیابی توصیفی					
شاخص	ضریب		T نسبت	سطح معناداری	
	B	خطای معیار	Beta		
عدد ثابت	-20.763	13.449	-1.544	.129	
واکنش نسبت به کسانی که در انجام تکالیف سهل انگاری کرده بودند	25.999	2.537	.643	.000	
استفاده از آزمونک یا پرسشهای پی گیر	20.548	4.418	.229	.000	
راهنمایی دانش آموزان و رفع اشتباهات آنان	10.483	3.074	.164	.001	

با ضریب استاندارد بتا 0.164 توان پیش بینی معناداری برای ارزشیابی توصیفی را دارد این ضرایب استاندارد بتا بدین معنی است که به ازای یک واحد تغییر در هر یک از متغیرهای ۳ گانه پیش گفته به ترتیب 0.643، 0.229، 0.16 واحد در اجرای ارزشیابی توصیفی به وقوع می پیوندد.

همانطور که در جدول شماره ۹ مشاهده می شود در تحلیل رگرسیون گام به گام نهایی ۳ متغیر واکنش نسبت به کسانی که در انجام تکالیف سهل انگاری کرده بودند با ضریب استاندارد بتا ۰.643 ، استفاده از آزمونک یا پرسشهای پی گیر با ضریب استاندارد بتا 0.229 و راهنمایی دانش آموزان و رفع اشتباهات آنان

بنابر این می توان معادله رگرسیون برای ارزشیابی توصیفی را به شرح زیر نوشت :

$$Y = 20.763 + 25.999X + 10.483Z + 20.548W$$

(واکنش نسبت به کسانی که در انجام تکالیف سهل انگاری کرده بودند) + (راهنمایی دانش آموزان و رفع اشتباهات آنان) 10.483 + (استفاده از آزمونک یا پرسشهای پی گیر) 20.548

جمع بندی و نتیجه گیری

نتایج نشان می دهد که آگاهی و کاربرد مهارت های معلمی با اجرای ارزشیابی توصیفی دارای رابطه و همبستگی مثبت است.

بر اساس اطلاعات جدول مربوط و با توجه به BETA استاندارد شده اثر مولفه اول یعنی بعد مهارت های پیش از تدریس ۳۷.۷ درصد ، مهارتهای حین تدریس ۳۶.۶ درصد و مهارتهای بعد از تدریس ۲۶.۷ درصد می باشد که نشانگر تعیین سهم هر یک از مولفه های مذکور از متغیر ملاک ارزشیابی توصیفی می باشد. با ارزشیابی توصیفی دارای سهم مثبت و معنادار می باشد. در این پژوهش در سوال دوم ، بعد قبل از تدریس به عنوان متغیر پیش بین با ۱۱ مولفه مورد بررسی قرار گرفته که ۴ مولفه (ورود همراه با علاقه و نشاط به کلاس و احوالپرسی از شاگردان ، بررسی تکالیف دانش آموزان و دادن بازخورد و راهنمایی لازم تکالیف ، طی مراحل مختلف تدریس بر اساس یک نظم مشخص مرور مطالب لازم پیش نیاز برای شروع درس به کمک دانش آموزان) از مولفه های آن معنا دار بوده است

در سوال سوم ، بعد حین تدریس به عنوان متغیر پیش بین با ۱۸ مولفه مورد بررسی قرار گرفته که ۷ مولفه (بیان ساده و قابل فهم مطالب درسی ، پرسش از دانش آموزان به منظور اطمینان از اثر بخش بودن تدریس ،

استفاده از سؤالات انشایی ، عینی و شفاهی برای ارزشیابی تکوینی ، خلاصه کردن مطالب با کمک دانش آموزان ، ارائه بازخورد متناسب با عملکرد دانش آموزان ، تقویت انگیزه درونی برای یادگیری را تقویت کند ، برجسته کردن نکات مهم درس) از مولفه های آن معنا دار بوده است.

در سوال چهارم ، بعد از تدریس به عنوان متغیر پیش بین با ۹ مولفه مورد بررسی قرار گرفته که ۳ مولفه (واکنش نسبت به کسانی که در انجام تکالیف سهل انگاری کرده بودند ، استفاده از آزمونک یا پرسشهای پی گیر ، راهنمایی دانش آموزان و رفع اشتباهات آنان) از مولفه های آن دارای معنا داری بوده است و در نتیجه در پژوهش حاضر در همه سوال ها سهم مثبت وجود دارد. نتایج این پژوهش با نتایج تحقیقات شیرازی (۱۳۹۲) (در سهم با نظارت بر کار معلمان می تواند بر ارتقا ارزشیابی توصیفی موثر است همخوانی دارد

نتایج پژوهش های (میرزا محمدی ، ۱۳۹۰ ، محمدی ۱۳۹۰ ، موحیدیان ، ۱۳۹۱ و اصلان پور ، ۱۳۹۱) که موید آن است که ارزشیابی تحصیلی و یادگیری در تعامل با همدیگرند همخوانی دارد.

نتایج این پژوهش با پژوهش (خواجه بهجانی، ۱۳۸۹) در کلاسهای مجری ارزشیابی توصیفی همکاری و شرکت در فعالیت های گروهی در مقایسه با کلاسهای دیگر بیشتر مشاهده می شود ، هم خوانی دارد.

فهرست منابع فارسی :

1. آقا زاده ، م . روش های نوین ارزشیابی دوره ابتدایی . تهران : انتشارات مرآت (1393) .
2. حسنی ، م . راهنمای اجرای ارزشیابی توصیفی در دبستان . تهران : انتشارات عابد . (1393) .
3. حسنی ، م . راهنمای ارزشیابی توصیفی، دفتر ارزشیابی تحصیلی و تربیتی . تهران : انتشارات عابد . (1382) .
4. خواجه بهجانی ، ش . بررسی تاثیر ارزشیابی توصیفی بر رشد مهارت های اجتماعی . تهران . (1391) .
5. سرکار آرانی ، م . مبانی آموزش و پرورش ابتدایی در ژاپن و مقایسه آن با امریکا ، فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت ، شماره 13 و 14 (1380) .
6. سیف ، ع . روش اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی . تهران : انتشارات دانشگاه پیام نور . (1392) .
8. شریف زاده ، ز . مقایسه شیوه های ارزشیابی توصیفی - سنتی (بر میزان خلاقیت دانش آموزان مقطع پنجم ابتدایی شهر تهران . تهران : دانشگاه علامه طباطبائی . (1389) .
9. عبدالحی ، ب . و . شایستگی های معلمان اثر بخش ، فصلنامه نوآوری آموزشی . 73 . (1392) .
10. عبدالحی ، ب . و . شناسایی و اعتبارسنجی شایستگی های حرفه ای معلمان اثر بخش ، فصلنامه نوآوری آموزشی . (1393) .
11. کدیور ، پ . روان شناسی تربیتی . تهران : انتشارات سمت . (1382) .
12. کریمی ، ف . مطالعه صلاحیت های حرفه ای معلمان دوره ابتدایی ، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی . (1387) .
13. موسی پور ، ن . ا . مبانی برنامه ریزی آموزشی متوسطه . تهران : انتشارات به نشر ، چاپ چهارم . (1393) .

منابع خارجی:

1. Black, P . & . Working inside the black box phidelta kappan . ERIC, data full text library . (2002)
1. Drissoll, M . Psychology of learning for instruction . Boston: Allyn & Bacon. (1994)
2. Ghazi, G . The relationship between forms of instruction, achievement and perceptions of classroom climate . Educational Research , Vol, 45, pp. 83-93 . (2009)
3. Huntly, H" . Teachers' Work: Beginning Teachers' Conceptions Of Competence . "The Australian Educational Researcher , Vol. 35, No.120. . (2008)
4. Klenowski, V . Developing portfolios for learning and assessment . London :Routledg . (2010)
5. Koster, B . & . Quality requirements for teacher educators . Teaching and Teacher Education . (2005) .
6. kubiszyn, T . & . Educational testing and measurement, classroom application and practice . U S A : John & sons . . (2009)
7. Nitko . A . J . Educational assessment and evaluation . Newjersey: merrill, prentice-hall . . (2010)

8. Stronge, J. H . *Quality of effective* .
Alexandria, VA Association for Supervision
and Curriculum..(2007)
9. Wiggins, G. P .Violating conventional
wisdom in multiple choice test construction .
College Student Journal 39.141–153 ,
(1993)

The contribution of professional skills of elementary school teachers to descriptive evaluation

morteza samie zafarghandi, Maryam shamsolahi

- 1) *Associate Professor, Research Institute for Education Studies*
- 2) *Master of Curriculum Planning*

Abstract

The aim of this study was to evaluate the relationship and contribution to the implementation of descriptive evaluation of teachers' professional skills. Professional skills of teachers in three dimensions before, during, and after teaching evaluation is descriptive analyzes. To do so, remove the teachers girls elementary school district in Tehran, sample of 52 subjects and teaching practices. Research findings show that a positive relationship skills teacher with descriptive and meaningful evaluation. And you can predict the execution performance of descriptive evaluation.

Key word: Teacher Professional Skills, Descriptive Evaluation, Elementary

Email: mo_samie@yahoo.com
mshamsolahi@yahoo.com

tel: 021 22454309
mobile: 09123841477